

WELKOMSTWOORD DODENHERDENKING 2017

'Geef vrijheid door. De kracht van het persoonlijke verhaal.'

Luitenant-kolonel, geachte veteranen, aangetreden militairen, onze genodigden uit België, dames en heren, jongens en meisjes.

Namens het gemeentebestuur van Weert en het Comité Bevrijding en Herdenkingen heet ik u vanavond van harte welkom op de jaarlijkse Dodenherdenking in onze stad.

Een speciaal woord van welkom aan de vertegenwoordigers van het Regiment Limburgse Jagers, met haar nieuwe regimentscommandant, de luitenant-kolonel Goossens, de adjudant Paijens en hun manschappen. Hartelijk dank voor de ondersteuning bij onze Herdenking. U bent hier vanavond voor het eerst overste en ik kan u melden dat de traditionele aanwezigheid van het regiment Limburgse Jagers in Weert zeer gewaardeerd wordt.

An almost traditional warm word of welcome, at this Remembrance to our foreign guest from the United Kingdom: Mr. John Swanson.

Dear John, as you know at this evening, after the official Remembrance, the Wapenbroeders also commemorate your father, flying officer John Stewart Robert Swanson, and three members of his crew, who died in Weert around the Maaseikerweg on mission at the twenty-third of September 1944. The Committee is honored by your presence, traditional mostly every year in May and September. Your presence tonight shows the precious alliance with our two countries. I shall continue in Dutch.

Dit jaar viert Nederland dat het tweeënzeventig jaar geleden werd bevrijd van de Duitse en Japanse onderdrukking. Ook in Weert herdenken we vanavond de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog en oorlogssituaties en vredesmissies nadien.

Op de, in 2015 onthulde, gedenkstenen achter mij staan de namen vermeld van hen, militairen en burgers woonachtig zijnde in Weert, die het slachtoffer werden van oorlogsgeweld vanaf de Tweede Wereldoorlog tot nu. We zullen hen straks herdenken tijdens het Dodenappel.

De herinnering aan onvrijheid tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn onlosmakelijk verbonden met de inzet van militairen bij vredesmissies, in het verleden maar ook bij de huidige in Mali. Actuele gebeurtenissen doen beseffen dat vrede en vrijheid geen vanzelfsprekendheden zijn.

'Geef vrijheid door' is het jaarthema van 4 mei dit jaar. 'De kracht van het persoonlijke verhaal'.

Het vertellen van zo'n verhaal bleek decennia na de oorlog niet eenvoudig. De mensen die de verhalen hadden beleefd praatten er niet over, hun kinderen durfden het onderwerp vaak niet aan te snijden.

Een treffend voorbeeld hiervan is te lezen in biografie *Je ziet mij nooit meer terug*, uitgebracht door Sonja Barend, de 'de koningin van de talkshow', waarin ze indringend haar jeugd en haar verdere leven beschrijft. Een leven waar de Tweede Wereldoorlog een zwaar stempel op heeft gedrukt. David Barend heette haar vader, een Joodse Amsterdammer die sorteerder was van tweedehands jutezakken. In het boek vertelt Sonja's moeder over die ene bepalende dag in 1942, Sonja was toen twee jaar:

"We woonden op de tweede verdieping en er werd gebeld. Ik deed open. Twee mannen kwamen de trap op. Het waren keurig aangeklede Nederlandse mannen. Ze vroegen: 'Is uw man thuis?' Ik zei: 'Ja'. (...) Je vader kon geen kant meer op. Ze waren al boven en hij stond gewoon in de kamer. Hij moest met ze mee. Het was maar voor even, zeiden ze, voor een formaliteit. Hij zou zo weer thuis zijn. (...) Ze liepen naar jouw kamer, waar jij in je bedje lag. Ik gilte, was bang dat ze je mee zouden nemen. Je zag er zo Joods uit met al dat zwarte haar. Ze deden net alsof ze je op wilden tillen. Maar ze lieten je toch liggen. Je vader trok zijn jas aan en zette zijn hoed op. Hij zag er altijd mooi uit, verzorgd. Lang en slank was hij, net als jij. Hij is naar je toe gegaan en heeft je hoofdje gekust. 'Je ziet mij nooit meer terug', zei hij. En zo is het ook gegaan, ik heb hem nooit meer teruggezien."

Barend: "Dit is het enige dat mijn moeder me vertelde. Op andere vragen zei ze: 'Kind, dat is al zo lang geleden, dat weet ik niet meer.'" (bron: NC Magazine, voorjaar 2017)

Twee jaar geleden bedachten we in het Comité de waarde(n) van het persoonlijke verhaal. We wilden aldus de namen die vermeld staan op de gedenkstenen voorzien van een beeltenis met een verhaal.

We hebben ons afgevraagd: 'Hoe kunnen we de verhalen van Weertenaren die op de gedenkstenen worden vermeld doorgeven? Hoe kunnen we de jeugd bewust maken van het belang van vrijheid? Wat betekent vrijheid vandaag de dag?'

Het Comité vindt het zeer waardevol dat de verhalen van inwoners van Weert worden verteld én doorverteld. Zo wordt de geschiedenis aantrekkelijk gemaakt en het abstracte ervan invoelbaar.

Daarom zijn wij zeer vereerd dat familieleden vanavond het verhaal van de heren Jac Vanderfeesten en Frans Jacobs met ons willen delen. Zij beiden leven daarom door in onze herinnering. En de verhalen vormen een mozaïek dat op geheel eigen wijze het grote verhaal van de Tweede Wereldoorlog nogmaals vertelt. Om het belang van vrijheid te onderstrepen.

Het is fijn dat zo dadelijk Ninthe Hendriks en Kiki Wulms van basisschool Aan de Bron in een gedicht hun ideeën over oorlog en vrede komen vertellen. Zij zijn hiermee de vertegenwoordigers van de nieuwe generatie.

De Harmonie van het Heilig Hart, onder leiding van de heer Henny Kusters, en hoornblazer Bjorn Wiermans zullen deze Herdenkingsbijeenkomst muzikaal omlijsten. Praktische ondersteuning vindt plaats door Scouting St. Job en Scouting Rumoldus. De algemene coördinatie van vanavond berust bij de heer Leo Wijntjes.

Ik wens u een waardige Herdenking toe. 'Dicht bij toen en met het oog op morgen'.